

Слушнете го нашиот глас

Овој проект е финансиран
од Европската Унија

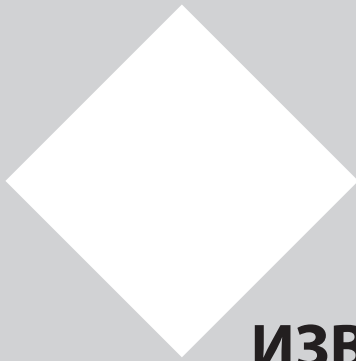
ГОДИНИ
Отворете
ги прозорците

ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ ЗА ЛИЦАТА СО ПОПРЕЧЕНОСТ

Скопје, 2015

**ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА
СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

Публикација:

**ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

Автор:

Дарко Чекеровски

**Раководителка на Холистичкото истражување
за состојбата на лицата со попреченост
во Република Македонија:**

Весна Јованова

Раководител на проект:

Владимир Лазовски

Графички дизајн, уредување и печат:

БороГрафика-Скопје

Тираж:

800 примероци

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

316.774-056.26(497.7)(047)

ИЗВЕСТУВАЊЕТО на медиумите за лицата со попреченост : извештај од мониторингот на медиумите во периодот од јули 2014 до јануари 2015 година / [автор Дарко Чекеровски]. - Скопје : Отворете ги прозорците, 2015. - 60 стр. : илустр. ; 23 см

Публикацијата е во рамките на проектот Холистичко истражување за состојбата на лицата со попреченост во Република Македонија

ISBN 978-608-4602-10-1

1. Чекеровски, Дарко [автор]

а) Лица со физичка попреченост - Медиумска застапеност - Македонија - Извештаи

COBISS.MK-ID 99311370

Оваа публикација е изготвена со помош на Европската Унија. Содржината на публикацијата е одговорност единствено на Отворете ги прозорците и на авторот и на никаков начин не може да се смета дека авторот ги одразува гледиштата на Европската Унија.

ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ ЗА ЛИЦАТА СО ПОПРЕЧЕНОСТ

**Извештај од мониторингот
на медиумите во периодот
од јули 2014 до јануари 2015 година**

Скопје, 2015

**ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА
СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

СОДРЖИНА

Резиме	7
Вовед	11
Методологија	15
Закони-правен статус	17
Семејство и семеен живот	21
Образование	23
Физичка и ментална безбедност	25
Информации и комуникации	27
Учество во општествениот живот	29
Ризични ситуации	33
Здравје	35
Пристапност	37
Перспектива на прикажување	39
Медицински	39
Човекови права – вработување	41
Хуманитарно милосрдни	43
Херојска инспиративна	45
Високопрофилирани	47
Текстови по рубрики	49
Текстови по вид на попреченост	51
Меѓународна соработка	53
Деградирачки јазик	55
Кој има прилика да зборува на темата попреченост?	57
Заклучок	59

**ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА
СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

РЕЗИМЕ

Мониторингот на известувањето на медиумите во Македонија е спроведен врз основа на клипинг на **718 текстови** и прилози спроведен во периодот **од јули 2014 до јануари 2015 година**.

За потребите на овој извештај, анализирани се пет водечки национални дневни весници, Дневник, Вечер, Утрински весник, Вест, Нова Македонија, три неделни, Теа Модерна, Фокус и Капитал и неколку месечни магазини. Анализирани се и прилозите на шест најрелевантни телевизиски канали, Сител, Канал5, Алфа, Телма, МРТВ, 24 Вести, едно национално радио – Македонско радио и повеќе регионални и локални телевизии и радиостаници. Мониторирали се и над 20 онлајн медиуми. Периодот во кој се одвива следењето на известувањето на медиумите е шест месеци, од јули 2014 година до јануари 2015 година.

Написите и прилозите во медиумите се идентификувани според одредени клучни зборови кои се користени во пребарувањето. Според тоа, во овој период се издвоени 718 текстови и телевизиски и радио прилози кои одговараат на методологијата на пребарување и кои директно или индиректно се занимаваат со проблематиката на лицата со попреченост по основа на клучните зборови употребени во пишувањето на текстовите.

Анализата на текстовите покажува дека тие се пишувани по разни поводи и од различни извори. Редовно се присутни **темите** за социјалните права, пристапноста до институциите, работните места и училиштата. Може да се забележи дека медиумите редовно и со внимание ги третираат овие прашања и проблеми иако не секогаш посветуваат доволно простор

и не ги објаснуваат и идентификуваат темелно корените на проблемите или пак се обидуваат да дојдат до одредени нови сознанија. Односно повеќе се одбележува фактичката состојба или најавува одредена акција, активност, на надлежните институции, отколку да се анализира и преку разговори со најзасегнатите да се понудат конкретни предлози за надминување и решавање на одредени состојби.

Изворите на информации кои помагаат во создавање на прилогот и медиумската слика за лицата со попреченост се различни. Но, во најголем дел, повеќе од половината текстови се базираат на соопштенија и информации од надлежните државни институции на локално и национално ниво. Главно за сите активности врзани за лицата со попреченост се дознава од соопштенија од институциите пренесени од државните новински агенции, чии текстови главно се пренесуваат од збор до збор, а во огромен број случаи и со ист наслов.

Дел од текстовите потекнуваат и од организациите на лицата со попреченост. Зависно од тоа колку овие организации имаат развиено мрежа и контакт со новинари кои ја следат оваа проблематика, толкаво е и нивното присуство во медиумите. Редовно се следат и најчесто предизвикуваат продуцирање на голем број текстови деновите на големите празници, поради донациите на големите компании, политичарите и бизнисмените и одбележувањето на Меѓународниот ден на лицата со попреченост и други меѓународно утврдени денови посветени на лицата со различен вид на попреченост.

Има и случаи кога тие два извори дејствуваат заеднички. Некогаш во иста насока и со единствен став кога се работи за остварување на правата на лицата со попреченост, а државата излегува во пресрет или најавува нов закон. А некогаш со спротивставени ставови кога се работи за неостварување на одредени законски одредни и меѓународно пропишани правила, како што е пристапност до институции, изградба на пристапни рампи, лифтови и сл.

Во Македонија постојат неколку поголеми невладини организации кои се занимаваат со спроведување и промоција на меѓународната Конвенција за правата на лицата со

попреченост. Дел од нив го искористуваат својот максимум во промоција на овие теми благодарение на добрите односи со медиумите и релативно добро развиениот ПР, додека дел од нив, иако работат вредно и напорно и постигнуваат резултати, сепак не се доволно присутни во медиумите во смисла да предизвикаат реакција, покренат акција или го свртат вниманието врз одреден проблем.

**ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА
СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

ВОВЕД

Во медиумската сфера во Македонија во последните неколку години се случуваат големи промени. Постојано се бележи постојан пад на скалата на слободата на медиумите според оценките на релевантни и професионални меѓународни здруженија. Слободата на медиумите со години назад се наоѓа и во забелешките на Европската унија во Извештајот за напредокот на Република Македонија. Постои висока поларизираност и меѓу електронските и меѓу печатените медиуми, според нивната наклонетост кон една или друга политичка структура. Огромен дел од медиумите го имаат изгубено својот углед токму поради заземањето сервилен и непрофесионален однос кон одредени теми и случувања во земјата.

Така што, и во врска со известувањето за теми поврзани со попреченоста, одредени активности, преземени дејствија, организирани настани или подготовка на закони се однесуваат на истиот начин. Многу често се случува вестите во неколку медиуми да се поклопуваат и да имаат комплетно ист агол на презентирање на одредена тема или заземање ист став поради нивната наклонетост кон одредени политички елити, најчесто оние кои се на власт.

Од овие причини, често се случува одредени состојби, вклучително и со положбата и правата на лицата со попреченост да се прикажуваат во светло кое не кореспондира со вистината, зависно од медиумот од кој доаѓа новинарот. Оваа поларизираност влијае на создавање искривена слика за одредени состојби и тешко стекнување на реални информации за тоа што е постигнато, а што преостанува да се постигне во одредена област. Како никогаш порано во последните

години се зборува за новинарски кодекси, се организираат дебати за професионално новинарство и човекови права, а како никогаш досега во Македонија постои непрофесионално и диктирано новинарство, состојба регистрирана и од релевантни меѓународни организации.

Постојат обиди да се разбие ова монополизирање на медиумите, најчесто со креирање на одредени онлајн медиуми, кои се обидуваат да го најдат своето место во медиумската сфера, но засега немаат поголемо влијание врз пошироката публика.

Загрижени поради ваквите состојби, овие случувања доведоа и до процес на преговори на владата со професионалните новинарски здруженија во Македонија под покровителство на меѓународниот фактор. Одреден напредок постои, но се уште медиумите во Македонија се далеку од независни и професионални.

Кога сме веќе кај самата професија, новинарството, треба да се напомене дека и во оваа професија, не е познат случај на новинари со попреченост да работат во весници, телевизија и други медиумски куќи. Состојба што наскоро би можела да се смени ако доследно се применува најавениот закон за задолжително вработување на лице со попреченост во оние фирми и компании кои имаат над 35 вработени.

Покрај оваа поделеност, **медиумите се поделени и врз етничка основа**, па според тоа и на јазична. Често се случува написите во два медиума, еден на албански јазик, друг на македонски јазик на иста тема или случување да имаат различни информации и толкувања. Во овој извештај не е правен мониторинг на медиумите на албански јазик во Македонија.

Употребената терминологија, како што покажа мониторингот, е коректна. Во секојдневното известување повеќе не се користат навредливи термини, се користи во најголем дел соодветна терминологија како лица со попреченост, лица со инвалидност или лица со пречки во развојот. Новинарите или уредниците внимаваат при користењето на терминологијата.

Така што во овој дел може да се заклучи дека кај медиумите има напредок.

Што се однесува пак до содржината на прилозите, текстовите, анализата покажува дека во огромен број, дури **490 од објавените 718 во овој период се технички вести**, пренесување на техничка информација, известување или најава за настан, донација, без притоа да се влезе подлабоко или да се обработи проблематиката, законот, или слушајот за кој се работи. Мал број од медиумските напси, телевизиски прилози се обработени детално, со повеќе соговорници, со посочување и обраќање на проблемите.

Во периодот кој е анализиран треба да се напомене дека влегуваат и неколку големи празници, како на пример Нова Година и Божик, па голем дел од објавените текстови се посветени токму на донации или посета на лицата со попреченост од страна на државни претставници, министри или претставници на компании кои во делот на општествена одговорност на фирмата секоја година редовно донираат. Исто така, во овој период влегува и Меѓународниот ден на лицата со попреченост па добар дел од текстовите се посветени на прес конференции и обраќања на претставници на власта, надлежни министерства и невладините организации кои се занимаваат со оваа проблематика.

Од овие текстови пак се издвојуваат неколку кои се комбинација на животна приказна со барање одговор од институциите, или споредување на два случаи и посочување на слабости на законските решенија или надлежните служби. Сето ова доведува до мислењето дека во иднина е потребно повеќе да се работи со медиумите, со новинарите и уредниците за да се укаже или подобро речено да им се помогне во правењето на овој вид прилози и истражувањето на оваа проболематика.

**ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА
СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

МЕТОДОЛОГИЈА

Во подготовката на оваа анализа се воведме од неколку поставени цели со цел да се направи реална слика за известувањето на медиумите за лицата со попреченост. Заради тоа посветивме внимание на:

- Начинот на известување на медиумите за лицата со попреченост
- Кои теми и кога се објавувани најчесто во медиумите
- Дали темите се предизвикани од реални случувања и состојби, односно дали лицата со попреченост се изворот на информациите
- Во кои рубрики најчесто се пласираат овие текстови
- Каков е тонот, пристапот со кој се обработуваат темите
- Кои медиуми и зошто имаат објавено најмногу текстови на оваа проблематика

Оваа анализа е вршена врз клипинг на текстови во печатените, електронските и онлајн медиуми во Македонија почнувајќи **од јули 2014 година до јануари 2015 година**. Опфатени се сите медиуми на македонски јазик кои известувале за проблематиката со лицата со попреченост во овој период. Не се опфатени медиумите што известуваат на албански јазик што би помогнало да се види каков е односот и начинот на известување на овие медиуми во однос на овие теми.

Поголемиот дел од анализираните медиуми имаат објавено голем број текстови посветени на лицата на

попреченост, нивните права, новини што ги засегаат и од државен и од општествен аспект. Дел од медиумите посветуваат помалку внимание и имаат објавено мал број текстови на оваа тема, додека само мал дел од медиумите немаат обајевно речиси ниту еден текст со фокус на лицата со попреченост или пак текстовите воопшто не се релевантни.

Огромно мнозинство од текстовите се **на интернет сајтови, над 500**, потоа следуваат во **пишаните медиуми, околу 130**, па во **телевизиите околу 65 прилози** и помал дел објавени на радио.

Најголем број објави имаат Вечер, Дневник, Сител, Канал5, МИА, А1ОН.

Секој од овие медиуми има објавено **над 30 написи, прилози** во набљудуваниот период. Најголемиот дел имаат позитивен пристап, одреден дел имаат неутрален пристап и многу мал дел негативен пристап. Како што е забележано и претходно, голем дел од овие објави се технички вести, најави на одреден настан, а не суштинско разгледување или помагање при решавање на одреден проблем. Но самата бројка од над 700 текстови покажува дека на оваа проблематика и прашањата поврзани со лицата со попреченост се посветува се поголемо место во медиумската сфера во Македонија.

ЗАКОНИ-ПРАВЕН СТАТУС

Покрај вообичаените теми, во овој период во написите и прилозите во анализираните медиуми се наметнуваат неколку конкретни случувања или најави за случувања кои ја привлекуваат медиумската јавност. Дел од нив се релевантни, дел не. Регистриравме 168 написи на оваа тема.

Од порелевантни се издвојуваат најавите за новите законски решенија со кои државата подготвува закон според кој сите фирми кои имаат над 35 вработени ќе мораат да

Преку 3.000 фирми во Македонија ќе мора да вработат барем едно лице со хендикеп или месечно да плаќаат надоместок од 150 евра. Според последните информации на Државниот завод за статистика, во земјата има вкупно 3.278 компании кои имаат повеќе од 35 вработени лица, за кои всушност и се однесува новата законска обврска која произлегува од новиот предлог-закон за вработување на лица со хендикеп. Односно, сметано по квоти, најмалку 2%, или најмногу 6%, од вкупниот број вработени во секоја фирма која има над 35 вработени, треба да бидат лица со хендикеп.

За тоа колку вкупно лица со хендикеп има во Македонија, но и колку од нив се работоспособни, официјален податок не постои. Ако се земат предвид официјалните пресметки на Светската здравствена организација, во земјите во развој, како што е Македонија, 10% до 15% од населението спаѓа во категоријата лица со инвалидитет, што значи дека во Македонија има околу 200.000 лица со некаква попреченост. Од нив, според истата математика, околу 60% се работоспособни лица, што значи дека во Македонија хипотетички има околу 120.000 лица кои спаѓаат во категоријата на лица кои би можеле да работат.

вработат и лице со попреченост. За оваа цел медиумите известуваат и за формирањето на парламентарна лоби група.

Потоа најавата за ново категоризирање според стандарди на УНИЦЕФ на децата со посебни потреби и аутизам и обука на кадар кој ќе работи со нив, како и најавата и промотивните активности и ангажирање на познати личности за основање на Дневен центар на деца со аутизам и уште неколку слични теми.

Во оваа група текстови ги вбројуваме и оние за зголемување на додаток на родителите на деца со пречки во развој и додаток на родителите со деца со Даунов синдром. Насловот во весникот Капитал од 25 декември „Компаниите се исплашени од новите измени – или да вработат лице со попреченост или да платат 150 евра“ исто така сугерира дека вработувањето на лицата со попреченост ги става пред непожелен избор.

Иако најголемиот број текстови се неутрални, односно само од техничка природа, спротивно на погоре споменатиот негативен приод, има и мал број текстови кои имаат подобар пристап и даваат целосна или барем подетална слика за одредена проблематика, како на пример за објаснување на можностите за вработување на лицата со хендикеп.

Македонското радио во емисија на 9 декември известува за Саем **за вработување лица со попреченост во Куманово**, проект поддржан од УСАИД, на кој се присутни 20 -тина македонски фирми, од кои некои веќе имаат искуство со вработување на вакви лица. Акцентот на овој прилог е ставен врз позитивните работи, како олеснувањата кои ги обезбедува државата за фирмите ако вработат лица со хендикеп како и кои се работни задачи можат да ги извршуваат овие лица без никакви проблеми.

Многу мал број текстови се посветени на информираноста на судиите во водењето на судски постапки во кои мора повеќе да се работи на едукација за познавање на правата на лицата со попреченост. Пристапноста, како физичка, така и до информации, вработување, до услуги во Македонија е на

незавидно ниво, па во дел од текстовите се повикуваат судиите да го заштитат концептот на еднаквост, да ги заштитат лицата во судските постапки, да внимаваат на нивните потреби и психологијата.

Во следниот текст на Фактор од 7 октомври 2014 година со наслов „Правата на децата со попреченост во развојот ги има само на хартија“ се потегнува шрашањето на правата на родителите на деца со пречки во развој. Новинарот добро посочува дека работодавачите не го почитуваат правото на овие родители на скратенио време. Но дури и обраќањето пред надлежните институции е пропратено со хаос од информации, половични информации и различно толкување на одредбите на законот. „Читајќи го законот за работни односи во кој пишува дека родителот кој работи четири часа скратено работно време поради своето дете треба да има третман како да е со полно работно време, решив да го искористам ова право бидејќи навистина немав кој да ми помага и да се грижи за мојот син“, вели мајката на 25 годишен маж со посебни потреби. Текстот е добар пример за бирократските лавиринти и недоследноста на институциите со она што го тврдат и зборуваат пред медиуми како нивна политика и стварноста во која овие одредби не функционираат.

СТОРИЈА: Правата за децата со попреченост во развојот ги има само на хартија

07/10/2014 // Пред 2 часа // ПОЛИТИКА vs ЕКОНОМИЈА // Коментирај

[Share](#) 46
 [Like](#) 46
 [Tweet](#) 2
 [g+1](#) 0
 [in Share](#)

Тешка е судбината на семејствата кои имаат деца со попреченост во развојот. Дел од нив велат дека покрај животните препреки и неизвесноста која ги чека во борбата да им се помогне на најмилите и беспомошните, секојдневно се соочуваат со проблеми како да ги израснат своите деца.

Едно од нив е и семејството Донеvски кое има 25-годишен син со тешка физичка и психичка попреченост во развојот. Мајката Оливера Донеvска, која е вработена, досега не го користела правото за 4 часа скратено работно време, бидејќи свекорот и свекрвата и помагале околу детето. Тие можеле да го чуваат додека таа била на работа. Но, по смртта на свекорот, таа одлучила да го активира решението за скратено работно време. Ова решение, вели Оливера, го добиле уште кога нивниот син бил бебе, во 2009-та година ги обновиле обрасците за евентуално користење, но досега не успеале да го остварат ова право.

Ние сме другарки, ама сме како две сестри. Си ги нарекуваме и тајните и ниногаш не се караме: Благое и Весне

ОБРАЗОВАНИЕ

На темата образование вообичаено новинарите и медиумите пишуваат или за нови проекти во школите, скоро редовно поттикнати од некои странски организации, меѓународни организации или имплементација на програми поддржани од Европската унија или други меѓународни тела во кои членува Република Македонија. Текстовите, 43 на број, често се однесуваат и на образованието и на пристапноста во училиштето.

Наставниците од Карпош се обучуваа за работа со аутистични деца

Мониторинг | петок, 19 септември 2014, 18:42

Последни вести

Наставниците од Карпош се обучуваа за работа со аутистични деца

Почка детската лозова калница „Св. Памтелзијан“

Збојци на Чирпангет поминаа пат

Професори од Америка, Карен Робинс и Реџел Поал и професорката Емилија Симонисова-Стрјановски од американското средно училиште „Нова“ во Скопје, денеска, го завршија седумдневниот семинар за аутизам и дислексијата кај учениците. Обучаа се одна во училишните простори на ООУ „Благо Тасевски“ и ООУ „Хомонски“, а истата беше наменета за наставниците кои ќе се среќаат со ученици кој имаат овие здравствени проблеми.

Ова е прва обука која е дел од понатамошните планирани активности на професорите од Америка и американското средно училиште „Нова“ кои се наоѓа во општина Карпош. Целта на семинарот е да се обучат наставниците на методите и техниките кои се употребуваат на учењето со учениците кои боледуваат од аутизам и дислексија, односно, како треба да се работи и како да се справуваат со овие деца во процесот на учење и совладување на образовниот материјал.

Општина Карпош во континуитет ги поддржува овие активности кои се од поголем значење за децата со здравствени проблеми, со цел да се чувствуваат моќно и здраво како и нивните вршници.

СКЕН
TELEFON
И РЕЧ

5
п
КО

Текстот на Нетпрес од 19 септември 2014 година со наслов „Наставниците од Карпош се обучуваа за работа со аутистични деца“, дава информација дека професори од САД извршиле семинарска седумдневна обука за наставници од две училишта во една скопска општина. Целта на семинарот да се запознаат со техники и методи за работа со деца со аутизам и дислексија. Вообичаено текстот дава само завршна информација, без притоа да се отиде на терен и поразговара со професорите што значи ова за децата со аутизам како помагаат новите методи, колку се успешни во други земји. Ова е генерален

Во текстот на **Утрински весник од 26 септември 2014 година** во рубриката Култура, под наслов „Четириесет аудиозаписи за слепи лица промовирани во НУБ“ пишува дека е направен избор од најпознатите приказни од македонски и светски автори, радиодрами на македонски и на албански јазик, но и содржини со едукативен карактер. Новинарот и медиумиот пишуваат дека овие аудиозаписи ќе можат да се добијат во библиотеката, а заинтересираните и по пошта. Никаде нема информација, каде да се обратат, како би течел овој процес, дали тоа е само за членови или можат и други да ги добијат. Медиумот исто така не пишува а и не поставува прашање до надлежните дали и како ќе бидат достапни и во другите градови во Македонија и слично.

Записите ги отстапи
Македонското радио — Радио
Скопје

Принимая 40 писем и аудиозаписей на тему «Проблемы на сцене жизни», выбор судьи неслучайно пал на произведения, созданные советскими авторами, радиоделами на молодёжные и на общенациональные каналы, но и содержащими его критику. Среди них — «Судья» и «Судья и адвокат» вперва во Народната, а универзитетската библиотека «Св. Кирилент Савридент» во Скопје. На презентациа на аудиозаписите на фондот на овозначени на датумите во нејавното Соподделение на сцената и славидентата. Литература — Радио Скопје, а ги соопшени Менистерството на труд и социјална политика.

Тема «Духовность» становится для нас особенно актуальной в последние годы. Мы считаем, что общество должно быть духовно развитым, чтобы жить достойно. Духовность — это не только вера, но и мораль, культура, искусство. Мы хотим, чтобы наши дети росли в атмосфере духовности, чтобы они были ответственными гражданами и людьми.

ФИЗИЧКА И МЕНТАЛНА БЕЗБЕДНОСТ

Во оваа област при анализата е забележан еден текст. Некои од текстовите кои можеби би можеле да влезат во оваа категорија пак ги ставивме во рубриката Ризици.

МИНИСТЕРОТ ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛА ДИМЕ СПАСОВ НАЈАВИ

По случајот со врзување на глувонемо дете, социјална инспекција ќе направи темелна контрола во сите институции за рехабилитација на деца со попреченост, за да се испита нивното постопување. - Министерот за труд и социјала Диме Спасов

Темелна истрага за сите надлежности за глувонемото дете

Министерството за труд и социјална политика поведе дисциплински постапки и иницијативи за казнување за сите стручни лица кои на каков било начин биле вклучени во случајот со глувонемото дете (се беше сместено и врзано за да не избега, во Заводот за заштита и рехабилитација Бања Банско. Ке се ревидира и лекарскиот наод, дијагнозата за степеноот и вид на попреченост на детето, билејќи како што посведочи Хелсиншкиот комитет за човекови права на детето ту било пишано дека е болно од темпа церебрална парализа, а кога се срещале со него, тоа било физички здраво, трчадо и се смее.

“Случајот темелно го испитува социјална инспекција во рамките на МТСП, која за сите деца има

Центарот за социјални работи Битола, поради несоодветно навремено постапување”, вчерашниот министер за труд и социјална политика Диме Спасов

Додаде дека по овој предмет така, покрената е иницијатива за дисциплинска постапка против вработените кои несоодветно се грижеле за детето во Бањско, а оти дополнително и вклучуваат на МТСП покрената дисциплинска постапка против бите и лицата кои работеле в предмет.

“Дополнително, исто та претпоставка на социјалната инспекција, формирана е комисија внија на наодот и мислењето што е издадено од повеќе л експертите кои за изготв

Текстот во дневниот весник **Вест од 2 јули 2014 година** во рубриката Македонија, се однесува на случај добро познат на македонската јавност поради кој Министерството за труд и социјална политика поведе дисциплински постапки и иницијативи за казнување за сите стручни лица кои на каков било начин биле вклучени во случајот со глувонемото дете кое беше сместено и врзано за да не избега, во Заводот за заштита и рехабилитација Бања Банско.

Овој текст, како и повеќето други кои ја третираа оваа тема пишува за преземените активности и дисциплински мерки на надлежните органи за несоодветно постапување и тортура врз дете со посебни потреби и тоа од лица кои би требало да се грижат за неговото физичко и ментално

здравје. Новинарскиот текст зборува за преземените мерки, но и се навраќа на случајот и отвора повеќе прашања. Како дошло до овој инцидент и дали уште од почеток е поставена вистинска дијагноза. Цититра и изјава на министерот за труд и социјала кој вели дека „Случајот темелно го испитуваше социјална инспекција во рамките на МТСП, која за сето она што се потврди како недостаток или несоодветно постапување на службите презеде соодветна иницијатива за покренување дисциплински постапки на сите стручни работници кои постапувале по овој предмет, односно и за вработените во Центарот за социјални работи во Битола, поради несоодветно и ненавремено постапување“.

ИНФОРМАЦИИ И КОМУНИКАЦИИ

Текстовите со овој вид содржина, 92 на број, обично се поврзуваат со образовниот процес и се однесуваат на некоја новина која се воведува во училиштата или другите

образовни или културни институции. Најчесто се однесуваат за лицата со оштетен вид или слух, како што е подолниот текст кој говори за презентација на неколку книги, од познати ма-

Промовирани шест книги со Брајово писмо

„Печалбари“, „Бегалка“, „Чорбаџи Теодос“ се дел од 17. книги од Брајовото катче „Ратко Пајдаков“

Шест книги на македонски автори, отпечатени со Брајово писмо, наменети за лицата со оштетен вид, беа промовирани во Народната библиотека „Гоце Делчев“ во Велес. Книгите ги илуде Здружението на слепи лица од истиот град и се дел од Брајовото катче „Ратко Пајдаков“.

„Слепите лица и лицата со оштетен вид до пред некоја година имаа проблем со читање на дела на македонски јазик со Брајово писмо, читаа дела на српски или на бугарски јазик. Затоа се решија да им овозможат да читаат и на мајчин, македонски јазик. Започнавме со ентузијазам, издававме наш весник, потоа набавивме машина и дојдовме до библиотеката од 17 книги. Но, не застанавме тука. Секоја година ќе го збогатуваме скромниот фонд на книги со Брајово писмо на македонски“, рече Тони Пајдаков, секретар на Здружението на слепи лица од Велес. Денешно беа промовирани книгите „Печалбари“ од Антон Панов, „Бегалка“ и „Чорбаџи Теодос“ од Васил Илиевски. Парите се отплатени од Ристо Крле, „Пустина“ од Горги Абациев и „Три секунди“ од Игор Крајчев.

Книгите се отпечатени на Брајов-печатар, кој беше набавен минатата година со средства од Општина Велес. Единствената досега

брон 17 книги, засадо со новопромовираните, како и една аудиокнига на македонски исто така наменети за оваа категорија лица. Шесте книги со издавачки со помош на две фирми и со средства од продажниот савем и крајот на учениците од ОУ „Блаже Конески“ Видејќи печатањето на книгите е скројо, с печатат по 10 примероци, од кои пет ќе бидат доставени до НУБ „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, една во локалната библиотека во Брајовото катче, а останатите четир се на располагање на слепите лица од Македонија. Тие се доставуваат до заинтересираните кои имаат обврски да ги вратат.

„Постои интерес за книгите печатени со Брајово писмо на македонски јазик. Здружението на слепи лица ги земат од кој нас, г доставува дома до читателите и потоа ги враќаат назад. Видејќи се работи за ма фонд потребно е да го прошириме и да збогатиме со нови наслови“, изјави директот на Градската библиотека во Велес, Иво Крајчев. Тој најави дека до Министерството за култура за следната година конкурираа за проект за одобрување на средства за издавање на повеќе аудиокниги за да ги задолжат бирањата и интересот за лицата со поинтересност во видот. (НП)

кедонски автори во народната библиотека Гоце Делчев во Велес. Текстот на „Утрински весник“ од 25.12.2015 година, дава само агенциска информација, изјава од одговорно лице и технички податоци. „Слепите лица и лицата со оштетен вид до пред некоја година имаа проблем со читање на дела на македонски јазик со Брајово писмо, читаа дела на српски или на бугарски јазик. Затоа се решија да им овозможат да читаат и на мајчин, македонски јазик. Започнавме со ентузијазам, издававме наш весник, потоа набавивме машина и дојдовме до библиотеката од 17 книги. Но, не застанавме тука. Секоја година ќе го збогатуваме скромниот фонд на книги со Брајово писмо на македонски“, рече Тони Пајдаков, секретар на Здружението на слепи лица од Велес.

Иако има изјава од претставник на Здружението на слепи лица, новинарот и медиумот не ја користат можноста да поразговараат со засегнатите и да се обидат да дадат одговор, слика, каква е целокупната состојба со пристапот до информации, што недостасува, кој е нивниот интерес, дали она што го прави министерството соодветствува на нивните потреби, па дури и да направи споредба ако треба со земјите кои ги сметаме за пример во делот на почитувањето и унапредувањето на човековите права.

Во другиот напис, на весникот „Вечер“ од 09.12.2014 година се дава информација дека лицата со посебни потреби ќе добијат специјализирана веб страница. Текстот иако краток, во неколку реченици ги дава основните податоци што треба да се знаат околу овој проект. Она што овде може да се забележи, ако и на поголем број текстови, а што можеби е една од основните мани на новинарството воопшто кај нас е да не се следи резултатот на нешто што е најавено. Во текстот пишува дека до крајот на годината треба да се отвори веб страница на која ќе можат лицата со попреченост и невладините организации од Македонија и Бугарија да комуницираат и споделуваат искуства. Но во текстовите до крајот на годината никаде не сретнавме информации дали ова е исполнето и дали функционира.

ПРЕКУГРАНИЧНА СОРАБОТКА

Лицата со посебни потреби ќе добијат специјализирана веб-страница

Лицата со посебни потреби и нивните родители од Македонија и од Бугарија до крајот на годината ќе ја добијат новата специјализирана интернетска страница и пристап заеднички форум за размена на искуства и полесен пристап до информации. Интернетската страница за координација неправдините организации „Братува кооператива“ од Скопје и Програмота здравје“ од Благоевград.

Основната цел на проектот што се реализира со финансиска поддршка од Европската унија е овозможувањето пристап до информации. Лицата со посебни потреби и нивните родители имаат потребно, но само од медицинска помош, туку и од социјална и психолошка, а тоа ќе го има на порталот како општа и услугите. Проектот здравје“ од Благоевград. Проектот покрива другите цели, треба да ја изгради прекуграничната мрежа за размена на информации и добри практики и да го зајакне капацитетот на организациите што работат во областа на јавното здравје и со лицата со попреченост, вклучувајќи на здравствената средба во Скопје, претставниците на македонската Братува кооператива“ и на бугарската „Програма здравје“.

УЧЕСТВО ВО ОПШТЕСТВЕНИОТ ЖИВОТ

Заучеството на лицата со попреченост во општествениот живот, како и во повеќето други категории, најчесто текстовите се однесуваат за најава, дали на конференција за медиуми или по повод на отпочнување на некаков проект, на кој најчесто иницијатори се меѓународни организации кои ја согледуваат состојбата на овој план во Македонија и заедно со властите или претставниците на соодветните невладини организации се обидуваат да го посочат проблемот и да поттикнат акција (институционална или општествена) за соочување со одредени проблеми и недостатоци. Во текстот што го анализираме се работи за новинарски извештај од конференција за медиуми кој го организира УНИЦЕФ, а е присутен и министерот за образование и невладини организации. Целта е поголема инклузија, достоинство и рамноправност на децата со попреченост. Во текстот на **агенцијата МИА од 4 декември** изнесени се податоци и тоа од УНИЦЕФ дека помалку од еден процент од децата со попреченост посетуваат предучилишна установа, а 64 отсто од нив немаат можност да живеат во семејства.

Текстот е информативен, дава слика на опсегот на проблемите со кои се соочуваат лицата со попреченост и изнесува бројки и статистика која ја дава вистинската слика за грижата (негрижата) на државата за поголема инклузија на лицата со попреченост да речеме во образовниот процес на сите нивоа. „Децата со попреченост се една од најмаргинализираните и исклучени групи на деца во светот. Нивните права честопати се прекршувани, а тие се најчесто засегнати со домашна социјализација и слаб пристап, услуги

и поддршка. Во Македонија и покрај тоа што е направен одреден прогрес шансите за учество во социјалниот живот се уште се слаби за децата со посебни потреби, истакна заменик-претставникот на УНИЦЕФ Ража Мсефер Берада. Додаде дека помалку од еден процент од децата посетуваат предучилишна установа, а 64 отсто од нив немаат можност да живеат во семејство и живеат во институции.“

Сепак и во овој текст не е дадена прилика на пример од засегнатите да проговорат на оваа тема. Вообичаено говорници се претставници на министерството и претставници на организациите, односно се сведува на нотирање на проблемите но не и фаќање на медиумот, новинарот со подлабоки анализи и информации кои се пречките односно причините за овие состојби и на кој начин можат да се отстранат.

Консултативна работилница за децата со попреченост

Препорачај 0

четврток, 04 декември 2014 12:29

Скопје, 4 декември 2014 (ММА) - Потреба од поголема инклузија, достоинство и рамноправност се дел од препораките на денешната консултативна работилница за децата со попреченост, во организација на УНИЦЕФ.

Министерот за образование и наука Абдулхамид Адеми во своето обраќање на работилницата рече дека децата со попреченост се уште се соочуваат со општествените предизвици и дека е потребно преземање на конкретни чекори на институциите во насока за целосно елиминирање на тие предизвици.

- Заедно целиме кон креирање на систем кој ќе им овозможи на граѓаните еднакви можности во остварувањето на своите права и слободи што во праксата подразбира носење и ревидирање на низа законски и други мерки од областа на здравството, социјалната заштита, образованието, науката, слодот и вработувањето, истакна Адеми и додаде дека Македонија има поставено добра системска основа.

Потпишувањето и ратификацијата за правата на лицата со попреченост, потенцира министерот, е дополнителен акцелератор за спроведувањето и развојот на процесите за целосна интеграција и инклузија на лицата со попреченост.

Според советничката во Министерството за труд и социјална политика Гултен Мустафова, постоењето пречки во развојот на детето претставува комплексен предизвик кој мора да се набљудува од повеќе аспекти меѓу кој се медицински, социјален и економски.

И во текстот што следува објавен на **17 декември на Канал 77** пишува за активности поттикнати од УНДП за инклузија на лицата со посебни потреби. Се работи за новинарски текст кој покрива дебата на претставници на УНДП со претставници на локалната самоуправа од источниот дел на Македонија со цел изнаоѓање решенија како лицата со посебни попреченост би можеле активно да се вклучат во општественото живеење.

УНДП: Низа активности за инклузија на лицата со посебни потреби

Објавено од Вања Мицевска

И учителите и родителите на деца со посебни потреби со свои пари купуваат материјали и алатки за едукација, бидејќи училиштата често не располагаат со нив во доволно количина. Генерално, нивната граѓа не е соодветна особено за децата со физички хендикеп. Ова е заклучокот на претставничка од УНДП, Кери Келер која вчера го посети Дневниот центар за деца со посебни потреби, што функционира во рамки на една од штипските градинки.

Новинарот во текстот добро посочува проблеми со кои се соочуваат родителите, дека сами купуваат помагала и се што е потребно децата со посебни потреби да се вклучат во процесот. Медиумот цитира претставници на УНДП кои посочуваат примери како се решени одре-

дени ситуации во нивните земји, образовни институции, или пак дека се одржуваат олиписки игри на секои четири години. Од Македонија не е направена слика, анализа или даден пример за состојбите во училиште или општина како на пример локалната самоуправа се справила или излегла во пресрет на потребите на лицата со посебни потреби.

**ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА
СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

ЗДРАВЈЕ

Во последните неколку години во Македонија почнаа да се спомнуваат одредени теми во врска со вакцинацијата на децата кои порано не беа присутни, или барем не беа толгу гласно покренати во јавноста. Тоа е прашањето околу вакцинацијата на децата, квалитетот на вакцините што се употребуваат во македонското здравство. Во оваа рубрика избројавме 64 текстови. Во текстот на **МИА од 6 ноември 2014 година** под наслов „Одлуката на родителите да не ги вакцинираат децата е на нивна одговорност“ се дава мислење на директорката на клиниката за детски болести дека вакцините се во ред, безбедни и ако родителите не сакаат да ги вакцинираат децата тоа е на нивна одговорност.

Софијанова: Одлуката на родителите да не ги вакцинираат децата е нивна одговорност

Македонија | Четврток, 6 ноември 2014, 16:44

Поврзани вести

Поевтинуват
цигарите
„Марлборо“

Време за
забрана за
вршење дејност за
четири
утосителски

Одлуката на одредени родители да не ги вакцинираат нивните деца е апсолутно нивна одговорност. Во ниту еден момент немаше апсолутизам во моите изјави, туку повикав на свесност. Нека не одат со лични навреди или навреди кон медицински лица дека не знаеме што се вакцините.

Заплашувањата дека не треба децата да се вакцинираат и дека вакцините предизвикуваат смрт и воспаление на мозокот се некомпетентни. Вакцините се безбедни, постојат 200 години.

Текстот и медиумот воопшто не навлегуваат да посочат примери или да потсетат на случаи во кои родителите тврдат дека нивните деца по добивање на вакцините добиле оштетување, или пак дури дека некои и починале. Ниту пак консултира медицински лица кои можеби би изразиле поинакво мислење, ниту пак посочува светски искуства.

Следниот текст на **Фактор од 23 декември 2014 година** исто така се однесува на вакцините. Очигледно ова прашање ги преокупираше медиумите во тој период. На новинарски прашања министерот за здравство одговара дека има докази и извештаи од најпрестижни факултети и институции дека ХПВ вакцините не предизвикуваат оштетувања или аутизам.

Според министерот Тодоров вакцинацијата нема врска со појавата на аутизам кај децата

декември 22, 2014

tweet in Share

Министерот за здравство Никола Тодоров на синоќешната отворена владина седница истакнал дека вакцинацијата генерално се одвива одлично, а од 2018 година е предвидено и вакцина за стрептококот да влезе во генералниот календар.

- Таа е честа бактерија која што е позната за пошироката јавност, посебно на оние кои што имаат деца во градинки и училишта. Веројатно имаме десет пати поголема количина од претходно што сме набавувале. Предвидена е таа во 2018 година да влезе во генерален календар и затоа сега постепено ги зголемуваме количините. Има многу видови стрептокока – шест, седум, девет, 11. Планираме во 2017-2018 година да имаме комплет вакцинација за тоа. Сега ќе одиме доброволно и за определени групи – за деца со намален имунитет, за лица со малигни заболувања, изјавил Тодоров.

За ХПВ вакцина, Тодоров информираше дека е склучен договор пред неколку дена за набавка за следната година.

- Овој пат набавивме дво валентна вакцина. Сега треба да распишеме тендер и за четири валентна вакцина за оние што треба да примат ревакцинација, рече Тодоров.

Тој оцени дека вакцинацијата генерално се одвива одлично и оти деведесет и шест отсто има опфат на вакцинација во државата.

Новинарот и овде не направил подлабоко истражување или не ги поставил вистинските прашања, не направил проверка на фактите од кои институции е проверена вакцината. Дали во Македонија навистина се набавуваат некавалитетни вакцини од сомнително потекло и зошто некои родители истите вакцини ги набавуваат во странство?

Текстот на **Дневник од 27 август 2014 година** во рубриката Метропола со наслов **Слепите лица живеат како во куќен притвор**“ е убав пример како може да изгледа текст во кој се опфатени повеќе страни на еден проблем. Направен е исцрпен и детален разговор за проблемите на слепите лица при движење во градот, посебни семафори, пешачки премини, движење низ паркови и слично но и разговор со надлежните за решавање на овие проблеми.

Слепите лица живеат како во куќен притвор

красица, но на ред дрвјаше голема-
та на булеварот Партизански одре-

Уопште да је поменати полицајци раскрсница, по наред драгаше полицајца на булевару Партизански сир-
рој Партизански сирење је пуштен на употреба во 1970 година и је направи-
но сагласности со сите стандарди, со велосипедна и пешачка пате-
а, а булеварот Илински речиси е

Journal of Management Inquiry 22(1) 3-14

Голем број текстови пак се посветени на напорите на институциите, угостителските објекти, спортски објекти, да изградат рампи кои би им помогнале на лицата со посебни потреби полесен пристап. Реалноста вели дека овие написи, настојувања вродија плод, но дека треба уште многу да се работи тоа да стане дел од свеста и да се спроведува нормално без потреба од притисоци на јавноста или меѓународни и домашни организации за заштита на човековите права.

ВО КРИВА ПАЛАНКА

Пристапни рампи и лифт за учениците со посебни потреби

Во Крива Паланка почна имплементацијата по проектот „Сите деца учат заедно - Пресклучивачи мрежа на исклучивачи училишта“, кој општината го имплементира во партнерство со „Путинца“ од Република Бугарија.

Со проектот ќе бидат изградени пристапни рампи, лифт и специјални тоалети за учениците со посебни потреби од вкупно седум училишта од шест општини од регионот, а тој е можност преку европските фондови да овозможиме подобри услови за на децата со посебни потреби од Кратово, Куманово, Липково, Старо Бугаријане, Ратковце и од Крива Паланка.

Покрај основното септичко уби-

лиште „Јоанка Кривоник“ од Крива Паланка, активностите од проектот се реализираат уште во шест училишта, и тоа кумановските основни училишта „Толи Зордумис“ и „Бајрам Пабвант“, „Путинца“ од Липково, Христијан Тодоровски Карпош“ од Ратковце, „Кочо Ратин“ од Кратово и „Светозар Марковиќ“ од Старо Нагоричане.

Освен инфраструктура, основ-

ните активности од проектот предвидуваат и работа на студии за можностите за рехабилитирање на лицата со посебни потреби од двете страни на границата, вклучувањето на капацитетите на наставниот кадар од училиштата со фондови со проектот преку обуки и работилници, креира-

ње интернет-страница за потребите на проектот, како и јавни медиумски кампањи за надминување на стереотипите за лицата со посебни потреби - војат од општината.

Проектот „Сите деца учат заедно - Пресклучивачи мрежа на исклучивачи училишта“ се имплементира преку ИВА програмата на ЕУ за трансгранична соработка меѓу Македонија и Бугарија, со вкупен буџет од околу 500.000 евра.

Текстот на **Нова Македонија** од 29 јули 2014 година

е од чисто информативен карактер и зборува за имплементација на проект финансиран од Европската унија,) а се одвива во партнерство со општини од Република Бугарија. Текстот личи на агенциска информација, без изјави, без разговор со зазегнатите лица со попреченост. А бидејќи во наредните шест месеци се одвиваше мониторингот на медумите, не видовме ниту еден текст

во истиот или друг весник да се наврати на овој случај, да информира дали е направено и како функционира. Бидејќи во текстот се најавува дека „Со проектот ќе бидат изградени пристапни рампи, лифт и специјални тоалети за учениците со посебни потреби од вкупно седум училишта од шест општини од регионот“.

ПЕРСПЕКТИВА НА ПРИКАЖУВАЊЕ

Во текстовите најчесто се користи вообичаената перспектива на прикажување на оваа проблематика. Известувањето е техничко и информативно ограничено. Ретко се допира до суштината на проблематиката уште поретко се истражуваат причините за одредени состојби.

МЕДИЦИНСКИ

Овие текстови, вообичаено се однесуваат или на некои новитети кои ги најавуваат здравствените власти во државата, како нови апарати, или рано откривање на одредени болести кои можат да доведат до пречки во развојот или пак на случаи кои имаат трагични последици врз здравјето на децата. Овие вторите вообичаено добиваат и поголемо медиумско внимание и поставуваат прашања на кои за жал тешко можат да се одговорат.

ОТВОРЕНО ЗА АУТИЗМОТ - ЗОРАН МИЈАЛКОВ - ГОЛГОТА БЕЗ КРАЈ

Не сите родители чии деца се на школска возраст се радуваат на први септември, првиот училиштен ден. Еден од оние кои, како што вели, тој ден најрадо би го преспал, е штипијанецот Зоран Мијалков, татко на осумгодишниот Петар, дете со аутизам.

Огорчен поради лошата судбина, но и поради немањето услови во државата за да им се обезбеди нормален и достоинствен живот и школување какво што им е потребно на овие деца, тој вели дека додека ги гледа другите деца и родители како се радуваат на почетокот на школската година, неговата болка се повеќе расте, бидејќи Петар и оваа година нема да се најде меѓу своите врсници, во школските клупи. Тој, од името на сите родители на деца со аутизам во земјата апелира да се отворат центри за аутизам, кои ќе ги исполнуваат светските критериуми и ќе им го олеснат животот на децата и на нивните родители кои секојдневно минуваат низ голготата.

Како пример би ја посочиле приказната на еден родител. После вакцина за мали сипаници, смета дека детето заболува од аутизам. Но преку оваа приказна зборува и генерално за состојбата во македонското здравство, за односот на институциите. Вели дека секаде давал мито, честел за да добие одговор за своето дете. Никој не сноси одговорност ниту пак случајот понатаму се испитува. Не знаеме какво е вистинското искуство во други земји со подобро средени здравствени закони, па да се види дали медиумите освен со пласирање на неговата приказна можат да продолжат во натамошно известување и барање одговори.

На Ортопедија првпат применета нова метода – хируршки третман на 'рбетни деформитети

Македонија / Скопје, 17 Август 2014, 12:35

0 0

Tweet +1

Добро **Share** 3 results like this

Нова метода – хируршки третман на рбетни деформитети пред два дена е првпат е применета на Клиниката за ортопедски болести. Направена е интервенција врз 15-годишна пациентка кај која интраоперационо е извршена целосна корекција на деформитет сколиоза и таа е во добра здравствена состојба.

По повод примената на новата метода, министерот за здравство Никола Тодоров денеска ја посети Клиниката каде изјави дека интервенцијата ја извршил доктор од Клиниката за ортопедија кој бил на едукација во Турција, во присуство на врвен ортопедски спинален хирург од Турција кој работи во реномираниот Центар за спинална хирургија во Истанбул. Посочи дека ќе се направат и други такви заеднички интервенции до комплетно осамостојување на македонски тим кој ќе може да изведува таков тип интервенции во Македонија.

Следниот текст на [Денешен.мк](http://Deneshek.mk) од 17 август 2014 година е од медицински карактер, но дава информација дека на скопските клиники ќе можат да се извршуваат операции за отстранување на 'рбетни деформитети. Односно операциите што до сега морало да се вршат во странство, сега може да се прават во Македонија

со што навремено ќе се интервенира да не дојде до сериозни рбетни деформации кај младата популација. Текстот наведува повеќе изјави од надлежните во овој случај, кажува колку се плаќало до сега надвор од Македонија за овие операции, како се третирале досега кај нас, така што содржи добар дел од информациите што би им помогнале на потенцијалните пациенти.

ЧОВЕКОВИ ПРАВА – ВРАБОТУВАЊЕ

Оваа група текстови по бројност се посветени на објавувањето на новите законски решенија за вработување на лицата со попреченост. Најавата за стапувањето на сила на закон со кој секоја фирма која вработува повеќе од 35 лица ќе мора да има вработено и лице со попреченост добива голем оддек во медиумите, а тоа може да се заклучи што се посветени 96 текстови токму на оваа тема.

Мнозинството текстови се посветени на новите законски решенија кои се предвидуваат да стапат на сила во 2016 година. Со овие закони се предвидува фирмите со над 35 вработени да мора да вработат лице со попреченост. За ова владата предвидува за адаптација на работно место да субвенционира до 200 илјади денари. Информативниот дел на овој закон е солидно покриен во најголем број од текстовите во кои се пишува за тоа. Се даваат податоци дека со овој закон би се опфатиле околу 5.000 лица со попреченост, од кои во државна администрација би се вработиле речиси половина, а другите во приватниот сектор. Бидејќи по бројност се работи за најголемата група на текстови во овој период анализирањето на текстовите покажува дека поголемиот дел од нив се само афирмативни текстови да се покаже детерминираноста на надлежните органи да воведат нов закон со кој би се опфатиле овие групи на лица.

Во најголем дел текстовите се пренесување на информации, прес конференции на претставници на министерствата, најчесто од Министерството за труд и социјални работи, во комбинација со претставник на некоја од поистакнатите невладини организации кои се борат за правата на лицата со попреченост.

Само мал дел од медиумите и новинарите се потрудиле да образложат што значи тоа за лицата за попреченост, да посочат дека тие и досега вршеле работни задачи и кои се работни задолженија можат да ги извршуваат. Односно малку се прават напори да се разбијат стереотипите.

Дел од авторите на текстовите и медиумите ги контактирале и работодавачите. Во нив акцент се става на загриженоста на работодавачите од овој потег на владата. Се поставуваат прашања, каде и што би можеле овие луѓе да работат и слични дилеми кои имаат легитимна подлога. Како на пример какви задачи би можеле да извршуваат лицата со попреченост. Како да се усогласи работното место со степенот на попреченост? Како да се адаптира работното место и колкави се трошоците?

Но постои и дел од текстовите кои имаат негативен пристап, односно се решаваат да сугерираат поинакви размислувања, дека кај компаниите овие вработувања можат само да предизвикаат штета, па дури дека некои се подготвени да плаќаат пенали, но да не вработуваат лица со попреченост.

Насловот во **Дневник од први декември 2014 година** е следниот „Компаниите немаат потреба, но ќе вработуваат лица со хендикеп“, кој сугерира дека ова е изнудена политика на вработување.

ОСМИНА ОГЛАСИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ЛИЦА СО ХЕНДИКЕП

КОМПАНИИТЕ НЕМААТ ПОТРЕБА, АМА ЌЕ ВРАБОТУВААТ ЛИЦА СО ИНВАЛИДИТЕТ

Законската обврска секоја фирма со над 35 вработени да вработи одреден процент на лица со хендикеп почна да заживува во пракса. Иако таа за фирмите стартува од крајот на идната година, дековиев осамна оглас преку кој синџир маркети во земјата бара да вработи важи лица, што беше ретка слика во огласниците пред најаваа за законските измени во овој ден. Оваа обврска ќе важи и за приватниот и за јавниот сектор, а процентите се дека преку неа работно ќе се ангажираат околу 5.000 лица, од кои 1.700 во администрација. Од меѓадините здруженија го поздравиле решението и потврдиле дека при вработувањето на ваквите лица досега се правеле многубројни малверзации и оти со ова решение тие ќе бидат надминати. Законот налага компаниите од јавниот и државниот сектор, кои имаат над 35 вработени да мора да вработат лице со инвалидитет, а квотата мора да изнесува од 2 отсто до 6 отсто од вкупниот број вработени, во зависност од дејноста што ја врши работодавачот, а максимум до 20 лица. Во спротивно, покрај ригорозните казни тежиш неколку илјади евра, ќе плаќаат и надоместок од околу 150 евра секој месец.

Анализа за бројот на лицата со хендикеп

Бизнисмените ги поддржуваат новините, но апелираат да се направи целосна анализа на бројот на лицата со хендикеп, степенот на инвалидитет и на кои работни места тие можат да работат.

- Во спротивно, компанијата и да објави оглас за вработување, ако ја нема таа бројка на невработени лица со хендикеп што би можеле да работат на тоа работно место, ќе треба да плати казна. На пример, имаме градежна компанија со 1.000 вработени, која со овие квоти би требало да вработи 20 лица со инвалидитет. Каде би можела да ги вработи освен во административните служби? Затоа бараме одложена примена на законот за да може да се подготви теренот за таквата законска обврска – вели Ангел Димитров, од Организацијата на работодавачи на Македонија.

Стопанствениците се децидни дека ќе го почитуваат законот, но повеќе претпочитаат овој проблем да се решава не со вработување во сите претпријатија, туку како до сега, во заштитните друштва.

.....

Тоа е приказна од заводот за рехабилитација за децата со хендикеп – Бања Банско. Сторија за реални проблеми на овие деца, за условите во кои живеат, потрагата по нивните родители, но и желбата за формирање свое семејство, независност и наоѓање работа.

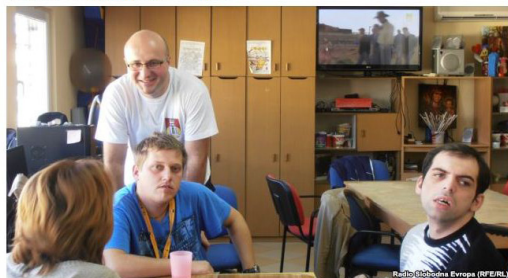
Второй вариант — это так называемый «двойной» контракт, когда в нем прописаны все условия, касающиеся как оплаты, так и сроков поставки. Такой вариант является наиболее надежным, так как в нем четко прописаны все условия, касающиеся как оплаты, так и сроков поставки. Такой вариант является наиболее надежным, так как в нем четко прописаны все условия, касающиеся как оплаты, так и сроков поставки.

Македонија

Лицата со попреченост и нивните семејства маргинализирани

Семејствата што ќе згрижат лице со попреченост добиваат пари од државата и стекнуваат право на пензија, но биолошките семејства не добиваат ништо, се жалат родители на деца со попреченост.

Печати Оставете коментар Размена

Куманово.

Во текстот на makdenes.org од 24 Октомври 2014 година со наслов „Лицата со попреченост и нивните семејства се маргинализирани“, се дадени два аспекти и хуманитарно мило-срден аспект на семејствата кои згрижуваат деца со посебни потреби напуштени од нивните биолошки ро-

дители, но и аспектот како се снаоѓаат биолошките родители на овие лица кои имаат трошоци и едвај врзуваат крај со крај. Медиумот посочува пример во кој семејствата кои згрижуваат лица со посебни потреби добиваат финансиска надокнада од државата, додека биолошките родители кои често се изложени на големи трошоци поради лекарства, лекување. Што после нас, кога ќе не нема прашуваат родителите на овие лица, за кои најчесто законските регулативи обезбедуваат некаква помош до возраст од 26 години. Текстот е добар во смисла на покренување на овие прашања, но новинарот, медиумот ја испушта шансата да даде одговори, или барем да ги побара од надлежните институции.

ХЕРОЈСКА ИНСПИРАТИВНА

Добар пример за инспиративен начин на прикажување, при мониторингот на медиумите, забележавме кај неделникот **Tea Модерна**. За жал се работи за еден текст во овој магазин, но некогаш и еден единствен, но добро претставен и од сите агли претставен текст вреди повеќе од цела серија најави за донации и посети на официјални лица.

Во написот од **19 ноември** под наслов „Како благослов од Бога“, е претставена инспиративна приказна за Тома Димовски, сликар, музичар, етнолог со церебрална парализа кој има атеље во Старата скопска чаршија. „Наместо да очајувам, цртам, тоа ме спаси и во тинејџерските денови“, вели Димовски.

Неделникот Теа Модерна посветил голем простор на своите страници да ја раскаже приказната на Димовски, неговите животни борби, емотивни кризи, успеси и радости.

До поистинности соваго во
Старото египетско четирино-
го кука става повеќе од по-
стојанствена лек, се појави аста-
јето на Тома Арсенски (46),
дипломатски етикетот, строгост и
слик на мучител, раководител и учес-
ник во ирачкиот, кој иако бевше на
преобраба и поразата, никогаш не си
допустил да потпише со духот, но
какошто го знаеше со својата града и
својот народ.

Сите дојди на создава во неговото
атопеа, каде нешто доаѓа се чувствува
најдобро, па затоа и се појави пре-
стојна тама. Непрестно и престојна та-
ма, но стариот троску.

Се појави стариот доаѓа, но Чар-
ли, иако иако иако иако иако иако иако
Но, на атотот се чувствувајќи
добро. Така свикам, цртам, скица-
рам и го имам сето време на својот

Славкоста му е љубов која трае уште од неговото детство. Притоа, како мис, му било големо заминување и сите емоции крајат што ги имало како тинејџер по соопштението на нејзината и со себеси, ги минавајќи нанош по благодарност на славното.

— Наместо да прамат други луѓе, ниста и да диват дивот, славот, тој бил прв процес и да се каже, паку бавно нешто на светот. Славот му дојде, дурико ме забогат, и по крајот од крајноста, праман нешто оставан нешто предно, нешто могајќи над мис. Славот се јуриј или мис дивот, раскојкујте го.

Спас во уметноста

[illegible]

горение дна, а и фотографира. – Не-
колко години работих скулптури од
дрво, и тоа со моторна пилка. Израбо-
тувам и инструменти, на кои потоа
свирам јас, а и моите одиграте ми
запира.

Спогодбата преку лична скупштина „Раскисање ливац“ ја промовираше и 2008 година, во тогашниот културен центар „Тивок“ со составот на Оливер Јосифовски и Џеро Милевојски од составот „Јубојни“. Неколку месеци подоцна, на истата скупштина свиреше и пејачкиот талент Александар Петров од Франција.

– Прилично емисијата се издигна „Спаркинг“, бидејќи ја правевме заедно со децата од музичката група „Спаркинг“. Во емисијата најчесто питувам црт музика или етнo, а нив немам гости, тогаш се чита по списоци од млади музичари од Европа. Од 2005 година емисијата ја работам соосам со м, и војдам и пуштам музика. Каленте од јавноста ме викаат дека понекогаш треба да наметнувам и во новинарството, но тоа нема да се случи, затоа јас и новинарството сме мислуваме – вели Тома.

Кога е на емисија и пушта музика, која свирка и кога ги создава записите инсталации, Тома не мисли на проблемите од емоционалното и на сите други паша што го мисли, а парависа не ја сфаќа како емоционална, туку како божја пр.

– Ако немам парализа, немојте да ме интересираат уметноста и музиката, туку ќе биде танцот, но танцот. Знаам, нив ќе влече во танцот и во имаме пар, или нема да влеземе во општествениот дема и ќе влеземе пар. Или ќе бидеме симболички катари, или ќе влеземе во каленте – вели нивна мисла Тома. ■

Простојната гирка

Во семејството се баба, најголема домова жена од неговите родители, особено од неговата мајка, која била професорка по физиономија на Природно-математичкиот факултет.

Тие постојано го посетувале децата треба да биде физичка активност. – Моите родители се прекрасни луѓе. Во семејството сме четри деца: најголема сестра Елена, па јас, па Бојан и најмалд е брат кн Нико-

ла. Родителите секогаш, на сите нешта од претвора еднакви. Можеби само во однос на мене, но детските доживајќи биле претвора загражени да не ми се случат нешта. За сè сме се споделиле. Единствено имаме различни ставови во периодот кога нитујарам, кога родителите ми предаваат за танцот одреден период. Пријатно, но не издржам многу време таму и ја напуштам болницата, се првпат дома. Не ми се допаѓаат таа болничка атмосфера и затоа избегавам отпату – раскажува Тома.

Заради ситуацијата на сите уметности и вистината на жените ја избирају студентите по емоционално, кога задолго со емоционалните искуства му поминуваат до селата, сфата и пријатно неколку особено домова жената за себ.

– Особено за неговата здравствена состојба и односот со мајката. – Бојан е домова жена која нивна димет или не, дава тоа се сврза или не, сметам дека е многу важно како ќе се поставише во општеството, со нутро. За некои нешта многу трепам, некои луѓе ги одбивам и денес мислам заради тоа – вели Тома.

Палаво детство

По само четири месеци од негово раѓање, родителите забележале дека нешто не е во ред и позвал по брзо лекарски помош. По неколку месеци домова, дека нивниот син боледува од церебрална парализа, а дека од невојноста пријатно идо материјале на децата до двајцата. Сопствено гадина на улично луѓето се цел да се подобри неговата здравствена состојба и да се избегнат невротичните поведенија. Пробаа сè, од физикална терапија, биомеханика, акумулатори, лекови со бисмет.

– Во првпат испушам домова, запшто сфатам дека физички и психички се чувствително многу подобро кога танцувам. Затоа и нив градот најбесто се движам иста и многу често во ретам нитујам или танца, единствено по што многу брзо. Најпрвото ми беше кога се разболев од емоционал Ц, па морам да домова два месеци по крвот и не сумам да се танцувам. Трј период беше најпрвпатен до мојот живот. Најголемо кажува, мојот најголем проблем е жонглирањето. Испушам многу палим нутро луѓето да разберат што зборувам – вели Тома.

Но, а постојат дилемата, тој имам многу убаво и убаво детство а со радост раскажува за другите со кои играа, а кои спонтанно биле науду него. Заради професионалните обврски неговата мајка често патувала надвор од земјата, и во тие денови Тома го оставала на гледа од неговата баба во Штип. Кога што поминуваа домова во Скопје, толку престојувал и во Штип.

– Тому имам двојно друштво, го користејќи ја првата сите луѓето кои тоа ги правиме се нечии со други луѓа, карактеро подобри од граѓанине, пријатно многу друг бидејќи... Тие ме учат да нивна интелектуална, како бестрешно, нивно постојано патува, а згора на тоа и баба ми ме карале. Но тоа бидејќи нивна зашто бидејќи интелектуална бидејќи со темни со децата, брзо го нивна со капа... – вели нивна објективна Тома.

Кога нив, ќе се врати во Скопје, најпрвото се држат со неговите братијачи, кои живеат во соседната куќа.

Пријатно ми, која бевме во општеството емоционално, ми ја домова првата жена. Тогаш бидејќи многу среќен – отворна Тома.

За време на пубертетот пријатно нив симболика симболика. Дете то кој свикае до се држат со него, ги избегнува, а постојано дружба со други луѓе, кои нив тогаш не свикае да бидат во нивна друштво. Тогаш, отворно со жонглирање Тома, постојано многу драм и интелектуална пријатно, а за тоа и денес мислам. Дие горина уметно танцувајќи „Делат Делат“, а потоа во „Јосиф Јосиф Тито“, кој одлучен успех, но на одморите меѓу часоците и нитујам правиме бива.

Слободен творец

Вие десет години Тома е автор и подготв на емисијата „Спаркинг“, која се емитува на радиото „Јава“ 107.5 свој соопштение, по нивна, а која нивна две години е препознатлива во „Писти, гадина и сон“.

Маратонец

Од 2000 до 2005 година учествувал на многу емоционални маратони, го трчал аспиринатон. Но, во 2005 година одлучил да престојне бидејќи емоционално му здравото. Три четири месеци пред маратонот, свој ден се подготвувал трамвај на Београд на Вардар по еден час. Првото не го свика многу, но затоа го свика секојшто, кој го реинтервју и му ги отворила мислите од емоционалните проблеми

ВИСОКОПРОФИЛИРАНИ

Во високопрофилirани теми ги ставивме написите, прилозите во кои се споменуваат политичарите и познатите личности. Заклучок е дека ретко се користи можноста да се посвети повеќе внимание, информацијата да се испреплетат и да се навлезе подлабоко во темата околу потребите, проблемите и правата на лицата со попреченост. Во огромен дел се технички вести преземени од прес службите на надлежните органи или само техничко одбележување и информирање на лице место. Вреди да се напомене дека токму на овие настани се пропушта одлична шанса во прилогот што се отстспува во медиумскиот простор да се загребе и малку подлабоко под површината на оваа проблематика.

Еден од ретките примери каде што се прави токму таа комбинација е текстот на [вистина.мк од 16 декември](#): Од најава на министер за поголема помош и грижа за деца со Даунов синдром е направен одличен информативен текст. Детално е објаснето каде ќе се реализираат тие активности, кој е одговорен за тоа, зошто се прави тоа, а наовинарот навел и светски и домашни статистики.

„Активностите ќе се реализираат преку Заводот за физикална медицина и рехабилитација – Скопје, со организирање часови по пливање за децата со Даунов синдром. Часовите за обука и пливање ќе се одржуваат 4 пати неделно, по еден час, а едукацијата ќе ја спроведуваат врвни спортски тренери во соработка со Центарот за Даунов синдром. Децата што ќе ги посетуваат часовите за обука за пливање, пред почеток на часовите ќе треба да направат соодветен здравствен преглед“.

Текстот има извадено и статистики и примери: „Според статистиката на Институтот за јавно здравје, во Македонија годишно се регистрираат околу 12-17 случаи на деца со Даунов синдром до едногодишна возраст (испитани и потврдени на Клиниката за детски болести). Според податоците на Заводот за ментално здравје, во периодот од 1987-2014 година регистрирани се вкупно 305 лица со Даунов синдром до 18 годишна возраст“.

Овде од исти причини би го издвоиле и прилогот на

**Телевизијата
Канал5 од 15
декември 2014**

година: „Канал5
присуствуваше
на тренинг на
лицата со Даунов
синдром“. Но
винарот излегол
на терен, на базен
има интервјуа
со децата со
Даунов синдром,
има изјави од
тренерот, од
децата, родите-
лите. Прикажан
е успехот од веж-
бањето, како тоа
влијае на зголе-
мување на нивната самопочит и така натаму.

Посилна грижа и помош за децата со Даунов синдром од следниот месец

14.12.2014 | 16:08

Ти се допаѓа оваа информација? Кликни [f like](#) [share](#)

Од почетокот на 2015 година почнува реализација на пилот-проект за промоција на физичка активност и развивање на спортски вештини по пливање кај деца со Даунов синдром.

Овој проект е дел од Програмата за јавно здравје на Министерството за здравство за 2015 година и овие активности ќе бидат бесплатни за децата.

Министерот за здравство, Никола Тодоров истакна дека целта на овој пилот-проект е подобрување на нивната психофизичка состојба, како и унапредување на севкупниот развоен потенцијал на овие деца.

Светските искуства покажуваат дека стимулацијата и редовната физичка активност е најдобар третман за деца со Даунов синдром.

-Активностите ќе се реализираат преку Заводот за физикална медицина и рехабилитација – Скопје, со организирање часови по пливање за деца со Даунов синдром. Часовите за обука за пливање ќе се одржуваат 4 пати неделно, по еден час, а едукацијата ќе ја спроведуваат врени спортски тренери и асистенти со завршен Факултет по физичка култура, под водство на проф. д-р Наташа Мешковска, а во соработка со Центарот за Даунов синдром. Децата што ќе ги посетуваат часовите за обука за пливање, пред почнување со часовите ќе треба да направат соодветен здравствен преглед, рече Тодоров.

ТЕКСТОВИ ПО РУБРИКИ

Најголемиот број текстови од објавените, **411 спаѓаат во рубриката Македонија**, што би значело дека се објавени во првите пет-шест страници на печатените медиуми, или во првата половина од вестите на телевизиите. Голем број од објавените текстови, **218 се објавени во рубриките Економија**, бидејќи како што забележавме и претходно, се работи за текстови со донации од компании по повод новогодишните и божикните празници како и за Меѓународниот ден на лицата со попреченост. **Останатите текстови се објавени во рубриките Вести или Останато.**

**ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА
СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

ТЕКСТОВИ ПО ВИД НА ПОПРЕЧЕНОСТ

Што се однесува до прашањето на групи кои најмногу се споменуваат во текстовите, во овој период се издвојуваат **текстовите за лицата со Даунов синдром - 101 текст и за аутизам – 160 текстови**. Најверојатно поради најавите за изградба на нов центар за аутизам и затоа што токму во последно време како да почна да се посветува поголемо внимание на овој вид попреченост во Македонија, кој има привлечено големо медиумско внимание.

Исто така поволностите за набавка на нови ортопедски помагала обезбедени од страна на државата и од страна на невладините организации. **Вкупно 161 текст со содржина која ги третира физичката и други видови попреченост кои бараат употреба на ортопедски помагала се објавени во анализираниот период.**

Како позитивен пример кој обрнал внимание и се потрудил да се издвои од техничките најави е текстот на **Нова Македонија од 3 ноември** кој ја најавува проекцијата на филмот „Најдолгите три секунди“ во кој главна улога е 21 годишно момче со Даунов синдром.

По проекцијата на филмот следува дебата и на тој начин ќе се одбележи Меѓународниот ден на лицата со попреченост.

Проекција на филм за момче со Даунов синдром во Кинотека

Со промоција на филмот „Најдолгите три сезони“ во режија на Ефтим Трајков Гаурски, во Кинотеката на Македонија, денеска, во 17 часот, Центарот за Даунов синдром ќе го одбележи Меѓународниот ден на луѓето со попреченост – 3 декември.

Главната улога во филмот ја толкува Гоце Маринковски, 21 годишно момче со Даунов синдром од Штип. Главниот лик во филмот во само три сезони на киневичка смрт решава да се врати назад поради негизмерната љубов на неговата мајка кон него. Ова е филм што зборува за неколку аспекти од животот на лицата со Даунов синдром во нашата средина и за суровоста со која тие секојдневно се соочуваат.

Ќе следува проекцијата на краткиот германски филм „46/47“ на Надин Хајнд и Марк Дитширф, кој ја третира темата „Како е да се биде различен“. По проекциите ќе следува отворена дебата. Во фоајето на Кинотеката ќе бидат изложени и фотографии на Маја Јилевска-Илиева, Драган Гаџиќ, Маја Арзакчиева и на Лидија Најдовска.

Главната улога во филмот ја толкува Гоце Маринковски

Зачудува фактот што во другите медиуми не е објавена оваа најава за проекцијата на филмот бидејќи речиси сигурно е дека ја имале или можеле да ја добијат многу лесно за да направат подобар прилог или поквалитетна и посуштинска најава за одбележување на Меѓународниот ден на лицата со попреченост.

МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Многу мал број текстови, само два од мониторираните, даваат и поширок, интернационален аспект на оваа проблематика. Ретко се наведуваат споредби за законска регулација, заеднички настап на здруженија или пак компаративна анализа за состојбите на лицата со попреченост во другите земји. Овие споредби, кои би биле нешто повеќе од гола статистика би можеле да придонесат за развивање на свеста и кај законодавците во државата и кај невладиниот и граѓански сектор.

Само два прилози од вкупно 718 се издвојуваат во овој оддел. Еден во весникот **Вечер од 9 декември** со наслов „Лицата со посебни потреби ќе добијат специјализирана веб-страница“. Овде се презентира една новина и добра идеја при која се најавува размена на искуства и заедничка акција на две невладини организации од Македонија и од Бугарија, од Делчево и Благоевград.

ПРЕСУТРАННИЧНА СОРАБОТКА

Лицата со посебни потреби ќе добијат специјализирана веб-страница

Лицата со посебни потреби и нивните родители од Македонија и од Бугарија добиваат веб-страница на која добиваат специјализирана информација за законската регулација, заеднички настап на здруженија или пак компаративна анализа за состојбите на лицата со попреченост во другите земји. Овие споредби, кои би биле нешто повеќе од гола статистика би можеле да придонесат за развивање на свеста и кај законодавците во државата и кај невладиниот и граѓански сектор.

Се претпоставува дека ова е добар начин да се добијат повеќе информации за состојбите поврзани со лицата со попреченост во двете земји како и отворање на форуми за размена на искуства и барање помош.

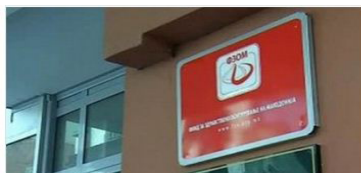
**ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА
СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

ДЕГРАДИРАЧКИ ЈАЗИК

Кај дел од текстовите се воочува несоодветна, па дури и подбивна терминологија. На пример текстот на интернет сајтот **максим.мк** носи наслов „Фондот за здравствено осигурување со нови изненадувања за корисниците“, во кој се дава информација дека од Нова Година од Фондот за здравство ќе можат да се добијат три ортопедски помагала. Насловот натекстот е деградирачки и навредлив бидејќи повеќе асоцира на некој пакет на телекомуникациска компанија отколку на помагала за лица со попреченост.

ФЗОМ од 2015 со нови изненадувања за корисниците

Бизнис | 29. декември 2014 | 15-25

Три ортопедски помагала од 1 јануари ќе бидат на товар на Фондот за здравствено осигурување на Македонија. Ќе се воведат електромоторна инвалидска количка – скутер за лица од 7 до 26 години и постари од 65 години со траен инвалидитет. Ќе се оплени постапката за остварување на право на помагалото вештачка дојка и ќе се воведат право на батерии со шестмесечна заверка на потврдата за осигурениците со кохлеарен имплант.

Новините во делот на ортопедските помагала Фондот ги воведува како резултат на соработката со Националниот сојуз на лица со телесен инвалидитет „Мобилност“, како поквалитетно решение во корист на осигурениците.

Директорката на ФЗОМ, Маја Парнаријева Змејкова денеска на прес-конференција на која ги презентираше новините, рече дека правото за електромоторна инвалидска количка - скутер се однесува за сите лица кои имаат одземен од и одземена една рака или две. Посочи дека првпат се остварува ново право после 2000 година во сегментот за инвалидски колички. Фондот за воведувањето на скутерот годишно дополнително ќе одвои 14 милиони денари.

Ова право за да го остварат околу 1.000 граѓани во следните пет години, нагласи Парнаријева Змејкова, потребно е да обезбедат конзилијарно мислење во соодветната Клиника за својата дијагноза како и дополнителни специјалистички прегледи со цел да ни потврдат дека се способни за управување со електромоторна инвалидска количка-скутер односно безбедно може да ја користат во сообраќај.

- Во 2015 година очекуваме 200 од 1.000 граѓани веќе да ги подигнат електромоторните колички. Тоа се или нови лица кои имаат ваков вид инвалидитет или постojни кои досега користеле универзална количка, а сега им истекува периодот на нејзино користење и кога доаѓаат во подрачните служби на Фондот може наместо таква да подигнат електромоторна инвалидска количка - скутер и собна количка дополнително, рече Парнаријева Змејкова.

**ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА
СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

КОЈ ИМА ПРИЛИКА ДА ЗБОРУВА НА ТЕМАТА ПОПРЕЧЕНОСТ?

Анализата на текстовите објавени во овој период покажува дека најмногу простор во медиумите да зборуваат на темата попреченост им се отстапува на политичарите, соодветните министерства и претставници на државните институции. Најчесто при објавување на нови законски решенија, програми, донации или организирање на спортски, културни и хуманитарни манифестации. Само за илустрација, **во околу 120 текстови на интернет, 22 телевизиски прилози, 18 написи во печатени медиуми е спомнат министерот за труд и социјала.**

По нив, следуваат претставници на невладините организации кои ги штитат правата на лицата со попреченост, вообичаено поголемите невладини организации кои имаат проекти или соработуваат со институции во оваа област.

На трето место се лицата со попреченост и членовите на нивните семејства.

**ИЗВЕСТУВАЊЕТО
НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА
СО ПОПРЕЧЕНОСТ**

ЗАКЛУЧОК

Мора да се истакне фактот дека бројот на објавени текстови е солиден, тоа значи дека медиумите во Македонија се свесни за значењето на кревањето на светска на јавноста и институциите околу овие прашања. За жал, се повторува од година в година голем дел од написите да бидат објавувани најверојатно само поради донаторите односно поради компаниите кои се рекламираат во соодветен медиум. Се работи за прилози по повод Нова година или Меѓународниот ден на лицата со попреченост или друг поголем национален или верски празник кога се донира вообичаено.

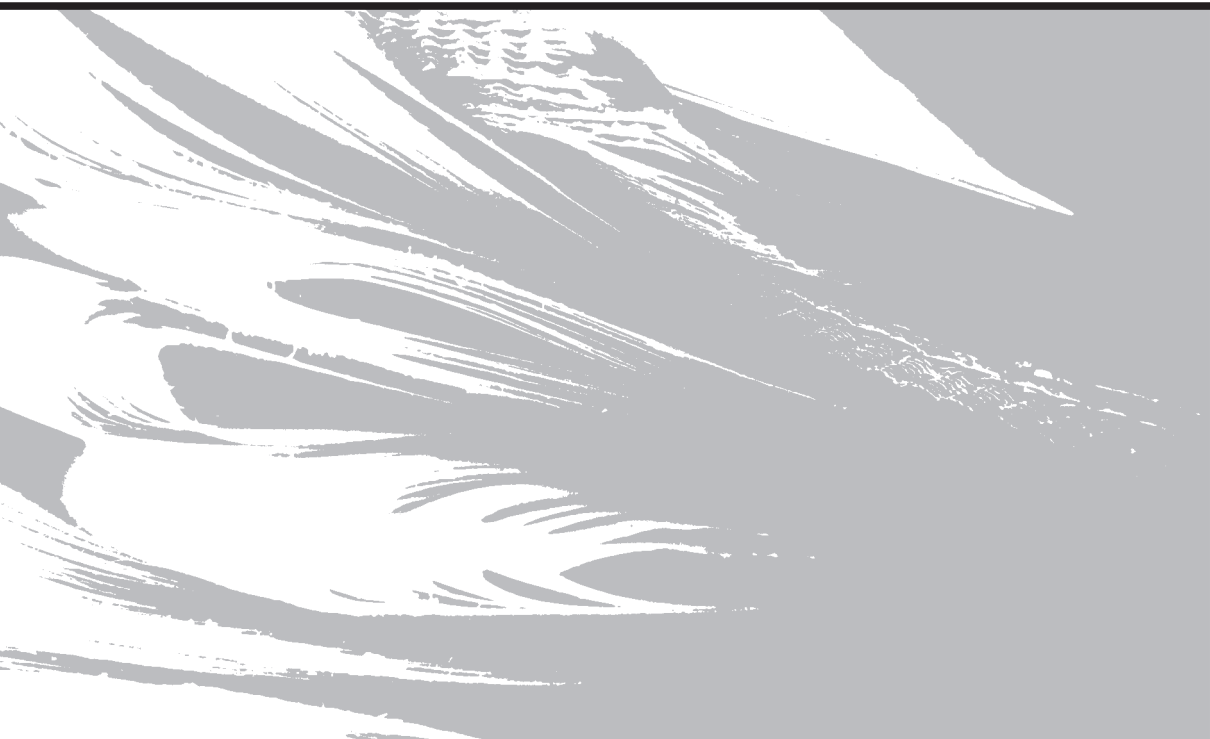
Во овие прилози најголемиот број од изјавите се земени од претставници на компаниите кои донираат и како претставниците на институциите се заблагодаруваат, дел од проблемите вистински не се ни допираат или пак поставуваат од страната на новинарите. Исто така, огромен број од написите се правени врз принципот копирање од државната информативна агенција без притоа да се интервенира во насловот или текстот или да се побара дополнителна информација. Овој дел на медиумски текстови во најголем дел се однесува на најава на активности, тековни или идни планови на Владата на Република Македонија, дали во однос на законски решенија или материјална помош за одредени институции за лица со попреченост.

Најголем дел од новинарските написи се однесуваат на овој вид вести. Следуваат вестите со социјална содржина итн.

Во бројки, квантитативно огромна е разликата во текстовите напишани да се информира за активности на владата поврзани со најава на закони, прес конференции, посети на училишта, центри за лица со посебни потреби.

Најчесто текстовите се афирмативни и ги потенцираат заложбите на владата или министерствата во изградба на центри, терени, донесување на нови закони и слично. Ретко во кој од овие текстови има подобро разработена и презентирана проблематика што се однесува до лицата за попреченост. На пример се наведува во текстот дека претседателот Иванов посетува градови во акцијата за Бонтон однесување во спортот и дека на овие манифестации присуствуваат и деца со посебни потреби. Но, никаде нема информација дали и што ќе се направи за пристап на овие деца на спортски терени, помагала или вежбални. Ниту пак како досега овие деца се справувале со пристапот до спортски сали, или пак како е тоа решено во училиштата. Прашања чиј одговор би имал реален импакт или позитивен пример за евентуалните начини на решавање на овие проблеми.

Медиумскиот мониторинг дава преглед дали медиумите во земјата покриваат прашања поврзани со попреченоста, во која мера и која перспектива ја користат при известување за лицата со попреченост. Исто така, треба да придонесе да се подобри известувањето за попреченоста, со цел да се намалат предрасудите помеѓу публиката и да се подобрат општествените ставови за попреченоста.

ИЗВЕСТУВАЊЕТО НА МЕДИУМИТЕ
ЗА ЛИЦАТА СО ПОПРЕЧЕНОСТ

ISBN 978-608-4602-10-1